

Der må være en journalistisk blonde

TV 2's afsløringer af svigt i den københavnske hjemmepleje har naturligt nok vakt berettiget opsigt og har startet en debat om behandlingen af hjemmehjælpsmodtagere over hele landet.

*Af Dennis Kristensen
Formand for FOA*

Det var rystende optagelser - også for FOA. Derfor tilsluttede vi os - da afsløringerne fortsatte - kravet om en grundig ekstern undersøgelse. Der skal selvfølgelig ryddes op i uacceptable forhold og dårlig arbejdskultur, og mistanken skal fjernes fra dem, der knokler i hverdagen for at levere ældrepleje i top-kvalitet.

Optagelserne rejser samtidig de efterhånden klassiske spørgsmål om, hvorvidt tv-stationen har overholdt spillereglerne for optagelse med skjult kamera.

Det er spørgsmål om effektiv sløring af de personer, som er filmet. Og det er spørgsmål om, hvorvidt de filmede har fået tilbudt mulighed for i samme udsendelse at tage til genmæle, og mange andre spørgsmål.

Men denne gang er der så også dukket et helt nyt spørgsmål op.

Nemlig spørgsmålet om, hvad der er god presseskik, når den eller de, der står for de skjulte optagelse, bliver afsløret undervejs i optagelserne. Er det god presseskik at smide kortene på bordet og dokumentere, at man er fra TV 2, og fortælle hvad formålet med optagelserne er, eller er det god presseskik at stikke den filmede en løgn?

Det spørgsmål er oplagt at stille i forhold til den del af TV 2 Nyhedernes indslag 4. juli 2010, som viste først en rød bil, der drejer til venstre, dernæst en rød bil, der holder parkeret med tændte lygter og endelig en social- og sundhedshjælper, der træder ud af en gadedør med følgende redaktionelle kommentar: *"Vi har også fulgt denne hjemmehjælper fra Håndværkerhaven. Her holder hun midt på arbejdsdagen parkeret meget tæt på sin egen adresse. Vi går tæt på hendes gadedør for at undersøge, om hun skulle have være taget hjem, og her støder vi bogstaveligt talt ind i hende på vej ud af døren. Hun har været i sin egen lejlighed knap en time."*

Den pågældende har adresse midt i hjemmehjælpsdistriktet, og bemærkede efter eget udsagn den pågældende dag, at hun blev fulgt af en bil med to personer, som også tjekkede de gadedøre, hun gik ind af på sin kørerute. Hun blev rimeligt nok bekymret og iagttog fra en trapperepos de pågældende, som til fods fulgte i hendes fodspor. Herefter valgte hun at køre derfra i stor hastighed for at ryste forfølgerne af sig. Da det så ud til at være lykkedes kørte hun hjem og gik ind i sin egen bolig via en kælderindgang. Hun ringede både til kolleger og til den vagthavende sygeplejerske for at få hjælp, hvilket Københavns kommune har fået bekræftet fra de pågældende, ligesom kommunen har accepteret, at hun ikke dette tidspunkt havde fokus på at indføre forfølgelsen af TV 2 i sin tidsregistrering.

I øvrigt er spillereglerne på arbejdsmarkedet således, at det enkelte individ har ret til at standse arbejdet ved trusler mod liv og førlighed, og det var lige præcis, hvad social- og sundhedshjælperen gjorde ved at køre hjem til sig selv.

Efter at have mødt filmholdet udenfor sin egen gadedør, kørte hun tilbage til det område, som hun arbejdede i på dette tidspunkt for at mødes med den vagthavende sygeplejerske, som hun talte med, da den forfølgende bil igen dukkede op, og hun tog mod til sig og konfronterede den ene fra forfølgerbilen med det indlysende spørgsmål om, hvad de havde gang i. Og her går det i mine øjne virkeligt galt for TV 2, der efter social- og

sundhedshjælperens forklaring svarede, at de var i gang med optagelser til en polterabend og derefter kørte derfra. Social- og sundhedshjælperen fulgte med den vagthavende sygeplejerske efter og noterede bilens nummer, hvorefter politiet blev kontaktet. Senere kunne politiet så oplyse, at der var tale om en bil indregistreret af TV 2. Først på dette tidspunkt kunne den pågældende begynde at lægge sin nervøsitet for at blive overfaldet til side.

Vi har desværre før set trusler og egentlige overfald på hjemmeplejebiler i håbet om at finde stærk medicin.

Det gør frygten for et muligt overfald helt indlysende i mine øjne, men åbenbart ikke i TV 2's.

Den offentlige sektor skal naturligvis være fuldt gennemsigtig. Skatteyderne skal kunne se, hvordan skattekroneerne anvendes. Vi skal så at sige kunne ses over skulderen. Og skjult kamera kan også anvendes i forhold til offentligt ansatte, men spillereglerne skal overholdes.

Jeg er ikke ekspert i presseetik, men jeg har svært ved at anse det for god presseetik, når journalister med skjult kamera afsløres uden at ville oplyse, hvem de er, og hvorfor de sniger sig rundt med et kamera. Og under alle omstændigheder er det efter min opfattelse helt uanstændigt at fastholde en social- og sundhedshjælper i frygten for overfald ved at lyve hende direkte op i hendes åbne ansigt.

Og det bliver ikke bedre i det efterfølgende forløb.

Dagen efter bestrider TV 2 på deres hjemmeside social- og sundhedshjælperens udlægning. De fastslår således, at hun er taget hjem, før hun havde grund til at føle sig utryk. En besynderlig påstand i betragtning af, at TV 2 i Nyhederne dagen før selv udtaler: *"Vi har også fulgt denne hjemmehjælper fra Håndværkerhaven. Her holder hun midt på arbejdsdagen parkeret meget tæt på sin egen adresse"*. Med mindre TV 2 har manipuleret med kronologien i optagelserne, så er det da en klar tilståelse af, at det forfølgende kamerahold har kørt efter hende, før hun smuttede fra dem og før, de genfandt hendes vogn parkeret lidt væk fra hendes adresse.

I øvrigt er den efterfølgende redaktionelle kommentar på tv-skærmen endnu mere besynderlig: *"Hun har været i sin egen lejlighed knap en time"*.

Hvor pokker skulle denne tidsangivelse stamme fra, hvis ikke kameraholdet vidste, hvornår de tidligere tabte hende af syne?

Og troværdigheden af TV 2's afvisning af, at social- og sundhedshjælperen opdagede forfølgelsen og derefter kørte hjem, bliver ikke større af, at kameraholdet fem uger senere indfinder sig ved hendes gadedør for at interviewe hende.

Her skræmte de ifølge FOA-medlemmet først livet af hendes datter gennem dørtelefonen, hvor hun oplyste, at hendes mor ikke var hjemme – hun figurerede med fridag på de vagtplaner, som TV 2 formentlig har fået i kopi af sin muldvarp på arbejdspladsen -, hvorefter de opsøgte hende på arbejdspladsen, hvor hun havde taget en ekstravagt, for at få et interview. Det indvilgede medlemmet i, og gav i følge eget og vidners udsagn for åben mikrofon journalisten et ordentligt møgfald for at have skræmt hende med forfølgelsen og for at have løjet for hende. Derefter svarede hun så på journalistens spørgsmål. Interviewet var måske tænkt som mulighed for, at medlemmet kunne tage til genmæle i samme udsendelse, hvor hun blev filmet i bilen og udenfor gadedøren. Interviewet fandt dog aldrig vej til udsendelsen.

Det gjorde til gengæld et klip optaget med skjult kamera fra en cykelhjelm på hovedet af TV 2's muldvarp.

Her medvirker den samme social- og sundhedshjælper i en samtale om, hvorvidt der skal en eller to personer til en bestemt beboer, der er kommet hjem fra hospitalet. For TV 2 er

det er klokkeklart eksempel på, at de ansatte snyder med deres tidsregistrering og endda gør det helt åbenlyst i frokoststuen. Klippet ser da også umiddelbart ret ubehageligt ud, og det var da også tæt på at koste den ansatte en bortvisning fra arbejdspladsen.

TV 2 har imidlertid stølet blindt på muldvarpen og har åbenbart ikke fundet behov for at efterprøve fakta i sagen. Den muldvarpe-filmede samtale sker mellem social- og sundhedshjælperen og en på skærmen ikke-synlig kollega. Den pågældende dag arbejder de på hvert sit hold, og den filmede social- og sundhedshjælper skulle ført besøge beboeren den efterfølgende uge.

Det ændrer samtals karakter fra snyd med tidsangivelser til en samtale om, hvordan de ansatte håndterer problemet i den ene uge, således at næste hold den efterfølgende uge, kan tage højde for det.

Det pågældende FOA-medlem er fortsat ansat i den københavnske hjemmepleje. Det skyldes på ingen måde TV 2. Tværtimod. Det skyldes alene de nøgne kendsgerninger i hendes sag.

Det er forståeligt, at TV 2 med de skjulte optagelser har følt, at de havde ramt en guldåre, som kunne bære en egentlig kampagne med drejebog og det hele. Men der må da også være en kant – en journalistisk blonde så at sige – for, hvor groft god presseskik kan tilsidesættes for den dramatiske virknings skyld.